

Pacte Nacional per la Llengua

PROCÉS PARTICIPATIU

IX JORNADA LLENGUA I SOCIETAT ALS TERRITORIS DE PARLA CATALANA

Propostes per al Pacte Nacional per la Llengua: la veu dels professionals

(Barcelona, 8 de juliol de 2022)

Propostes- Grup 6

Qualitat lingüística

**Generalitat
de Catalunya**

Introducció

Aquest document conté una aportació al procés participatiu del Pacte Nacional per la Llengua procedent de la [JORNADA LLENGUA I SOCIETAT ALS TERRITORIS DE PARLA CATALANA](#), que va tenir lloc el passat divendres 8 de juliol a l'Auditori de l'Edifici Roc Boronat del Campus Poblenou de la Universitat Pompeu Fabra.

En aquesta Jornada es va recollir el bagatge tècnic, en forma de propostes, dels professionals que treballen a l'entorn de la política lingüística, sigui a la Generalitat de Catalunya, el Consorci per a la Normalització Lingüística, el TERMCAT, les universitats o altres organismes i, de l'altra, s'hi van treballar els aspectes relacionats amb la comunitat lingüística amb les institucions i professionals d'entitats referents en els diversos territoris de parla catalana.

La jornada va constar de dues parts, una primera centrada en els [parlaments institucionals i taules rodones](#) i, una segona encarada a les [aportacions tècniques al Pacte Nacional per la Llengua](#) a partir del treball per grups. Es van treballar 6 eixos temàtics i es van crear 8 grups, ja que es van desdoblar aquells dedicats a deliberar sobre *estructura social, acolliment i formació d'adults*, d'una banda, i sobre *administracions públiques i prestació de serveis públics*, de l'altra. Els altres eixos temàtics treballats van ser: *àmbit socioeconòmic i laboral; lleure, esports i món associatiu; àmbit tecnològic i consum cultural i audiovisual i; qualitat lingüística*.

En concret, aquest document és l'aportació corresponent a l'àmbit de qualitat lingüística.

Característiques del grup i de la sessió

El Grup 6, que va debatre sobre qualitat lingüística, el conformaven una vintena de persones vinculades al CNL, OPTIMOT, TERMCAT, UOC, UPF, UB, Departament d'Acció Exterior i Govern Obert i Fundació Futura Penedès.

➤ **Metodologia i estructura de la sessió:**

- 15 minuts de presentació de la dinàmica
- 10 minuts per escriure reptes a l'aplicació Wooclap
- 20 minuts per al debat
- 40 minuts per escriure propostes a l'aplicació i debatre-les
- 15 minuts per a la redacció de les conclusions finals i l'elecció de portaveu (persona encarregada de comentar en sessió plenària les aportacions realitzades pel grup).

Informació facilitada per al debat

A continuació, transcrivim la informació facilitada prèviament als participants que va servir com a base per al debat.

El sintagma *qualitat lingüística* no mostra la transparència conceptual dels llenguatges d'especialitat. Més aviat ens remet a tot un seguit de connotacions que ofereixen mirades que poden arribar a ser fins i tot contraposades. D'aquesta manera, en un extrem hi podem trobar un plantejament com el del *purisme lingüístic*, avui molt actiu a la xarxa, i en un altre el dels legitimadors del *catanyol*. Mentre que els primers, en tant que guardians de les essències, redueixen el repertori lingüístic a una actuació lingüística ultranormativa, els segons toleren la interferència lingüística com una conseqüència inevitable de la hibridació comunicativa dels contextos multilingües.

No tan escorades als extrems apuntats, hi podem trobar posicions més matisades en relació amb el concepte de *genuïnitat*. Així, mentre que per a uns norma i genuïnitat serien la mateixa cosa, per a uns altres, l'establiment de la norma requereix una selecció dels recursos expressius de la genuïnitat. Dit d'una altra manera, mentre que en els primers prevalen els valors identitaris de la interacció lingüística, en els segons preval l'eficàcia comunicativa.

Totes dues qüestions, identitat i comunicació, són rellevants en una llengua com la catalana, que, d'una banda, respon a l'etiqueta de llengua minoritzada i, de l'altra, se substancia en un conjunt de comunitats de parla, amb una densitat comunicativa interterritorial escassa. Funcionalitat deficitària i absència d'un espai comunicatiu musculat són trets a tenir ben presents pels planificadors del corpus normatiu.

La normativitat contemporània es troba immersa en un procés de canvi rellevant. Com a contrapès a una globalització devastadora per a les llengües minoritàries i minoritzades, han sorgit sensibilitats favorables a la seua revitalització. I

paral·lelament, la relació entre el duet norma i variació, ha emergit una reivindicació creixent de la diversitat interna de les llengües. Alhora, els models comunicatius de l'actualitat, de base sociolingüística, aposten decididament per la seva conciliació.

La compleció normativa portada a terme recentment per l'Institut d'Estudis Catalans va en aquesta direcció. Així la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) aprofundeix en la composicionalitat i el polimorfisme fundacionals i dona la mà als usuaris de la llengua per avançar cap a la definició d'un model formal on l'usuari opti entre un conjunt de recursos expressius més prolix. Alhora, la nova ordenació pluricèntrica de la gestió normativa ha incorporat una nova entitat codificadora, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (2001). I, molt recentment, des d'Aragó s'està definint la proposta d'un Institut Aragonès del català en el marc de la Acadèmia Aragonesa de la Llengua. Caldrà estar atents a l'evolució del nou model

Reptes

La sessió de treball del GRUP 6 es va iniciar a partir de la detecció de reptes amb l'objectiu d'arribar al plantejament i concreció de propostes. A continuació es detallen els reptes principals que té la llengua catalana en l'àmbit de la qualitat lingüística, segons el parer dels participants de la sessió:

- Conscienciar que és una llengua vàlida i útil en tots els registres Assegurar un nivell lingüístic adequat dels docents
- Fomentar i prestigiar els referents de xarxes socials de joves en català
- Difusió del fet que la llengua genuïna i normativa també té registres
- Augmentar la confiança lingüística
- Consensuar interterritorialment la normativa

La totalitat dels reptes detectats en aquesta sessió grupal es detallen a continuació:

Reptes	Suports rebuts
Conscienciar que és una llengua vàlida i útil en tots els registres	9
Assegurar un nivell lingüístic adequat dels docents	8
Difusió del fet que la llengua genuïna i normativa també té registres	8
Augmentar la confiança lingüística	7
Consensuar interterritorialment la normativa	6
Equilibri entre normativa (la vigent) i el realisme sociolingüístic per a una gestió eficaç.	6
Superar la idea que el Català és difícil	6

En la llengua dels mitjans de comunicació, donar cabuda a més varietat dialectal.	6
Aclarir que genuïnitat no és el mateix que registre formal.	5
Aconseguir crear adhesió a la llengua entre els joves	5
Difondre millor les eines que té el català per a la qualitat	4
Potenciar la idea que el català, com a llengua pròpia, ha de ser la llengua comuna arreu dels PPCC	4
Recuperar l'exemplaritat lingüística dels mitjans de comunicació.	4
Conscienciar la població que la qualitat no depèn del dialecte	4
Conscienciar la població que la qualitat no es restringeix a l'estàndard	4
Aconseguir que hi hagi un català INFORMAL RIC	4
Potenciar la distinció dels registres entre els joves	4
Millorar la manera d'ensenyar la llengua	4
Superar la polarització actual entre purisme i catalanisme.	3
Fer entendre què són els registres	3
Difondre bé entre la població en general els canvis gramaticals	3
Potenciar que els mitjans de comunicació difonguin un model lingüístic consensuat	3
Potenciar la idea que parlar en català a nous territoris és un acte de Bona educació i els obre portes	3
Potenciar la variació en la norma	3
Potenciar música, tecnologia, audiovisual, xarxes... en català	3
Millorar la qualitat lingüística entre els nens i els joves	2
Fer adonar que la qualitat és necessària i on ho és més o menys	2
Ensenyament. Fer que l'aprenentatge de la norma no privi l'ús ni acostar la llengua als aprenents.	2
Aplicar la qualitat lingüística en tots els àmbits. Del lleure a les especialitats.	2
Escriure llibres	1
Plantar un llimoner	1
Multes als comerços	1
Tenir models de llengua que defugin la condescendència amb les llengües dominants (castellà, angl)	1
"Empoderar-nos" com a parlants respecte de llengües majoritàries i com el castellà	1
Canviar els mobles	0
Manca de subvencions	0

3. Propostes

3.1 Concreció de propostes

Una vegada realitzada la detecció de reptes i la deliberació entre les persones participants del Grup 6 es va fer un segon exercici per concretar les propostes a partir del seu grau de viabilitat i el seu grau d'impacte. Amb l'objectiu de valorar l'interès i impacte es va procedir a agregar aquelles propostes similars per després votar-les a través de l'eina Wooclap. A continuació es detallen les 5 propostes amb més suport, que van ser les exposades en sessió plenària posterior.

1. Invertir en audiovisuals: sèries, pel·lícules i còmics que generin models

Eix relacionat: Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic

2. Producció televisiva compartida entre les zones dialectals

Eix relacionat: Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic

3. Foment de l'intercanvi de continguts audiovisuals entre els diferents territoris

Eix relacionat: Àmbit del lleure, esports i món associatiu

4. Impartir formació sociolingüística als docents

Eix relacionat: Àmbit qualitat de la llengua

5. Foment de la lectura i del teatre/cine (en català) per difondre la qualitat lingüística

Eix relacionat: Àmbit qualitat de la llengua

La totalitat de propostes detectades en aquesta sessió grupal es detallen a continuació:

PROPOSTA	FUNCIÓ	EIX RELACIONAT	SUPORTS REBUTS
Invertir en audiovisuals: sèries, pel·lícules i còmics que generin models	Català com a lingua franca	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	11
Producció televisiva compartida entre les zones dialectals	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	10
Foment de l'intercanvi de continguts audiovisuals entre els diferents territoris	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	10
Potenciar programes de màxima audiència i intergeneracional a TV3 com Eufòria	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	9
Impartir formació sociolingüística als docents.	Recompensació i reconeixement	Qualitat de la llengua	8
Foment de la lectura i del teatre/cine (en català) per difondre qualitat lingüística	Rendició de comptes	Qualitat de la llengua	7
Que la televisió i la ràdio s'expressin amb varietats dialectals i de registres diversos.	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	7
Més representativitat dialectal als mitjans i xarxes.	Acolliment i formació	Qualitat de la llengua	7
Potenciar la subtitulació i el doblatge audiovisual, especialment de material per a infants i joves	Acolliment i formació	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	6
Fer difusió de l'Optimot	Recompensació i reconeixement	Qualitat de la llengua	6
Incorporar la variació dialectal als doblatges	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	6
Visibilitzar els influenciadors (youtubers) i les diverses varietats dialectals a les xarxes socials	Rendició de comptes	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	6
Ajudes a la creació de continguts de qualitat en català (per a joves, etc.)	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	6

Potenciar la subtitulació i el doblatge audiovisual, especialment de material per a infants i joves	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	6
Desbloquejar les pel·lícules doblades i/o subtitulades per TV3 en tants anys per fomentar una difusió massiva.	Recompensació i reconeixement	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	5
Deixar de corregir unilateralment i sense més	Recompensació i reconeixement	Qualitat de la llengua	4
Els millors ambaixadors de les varietats i registres lingüístics ara com ara són els grups musicals	Educació	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	3
Més recursos per a la música en català	Rendició de comptes	Àmbit cultural, audiovisual i tecnològic	3
Fer enfocar bé els recursos	Rendició de comptes	Administracions públiques	2
Prou catanyol		Qualitat de la llengua	0
Corregir amb exemples de bon ús més que no pas esmenant.		Qualitat de la llengua	0